

**miljøpartiet
de grønne**

rogaland

**ROGALAND
FYLKESPROGRAM**

2015-2019

VÅRT MÅL

Miljøpartiet De Grønnes mål er et medmenneskelig samfunn i økologisk balanse. Økonomien skal underordnes sunne økologiske prinsipper og fremme fred og rettferdighet både lokalt og globalt. Livskraftige lokalsamfunn, i hovedsak basert på lokale ressurser er en forutsetning for å nå målet.

Vi tar mål av oss til å utforme en helhetlig politikk for nåtid og framtid, basert på tre grunnleggende solidaritetsprinsipper: solidaritet med andre mennesker, solidaritet med fremtidige generasjoner og solidaritet med dyr og natur.

Vårt nasjonale program for stortingsperioden 2013-2017 kan finnes på mdg.no

HER I ROGALAND

Rogaland er et fylke med muligheter og rike ressurser innenfor mange ulike områder. Vi har et høyt utdanningsnivå og mye viktig kompetanse. Vi vil støtte en oppbygging av fremtidsrettede grønne arbeidsplasser parallelt med en nedtrapping av olje- og gassnæringen.

Samtidig vil vi stanse nedbyggingen av matjord og hindre at flere verdifulle naturområder går tapt. Vi vil prioritere økologisk og bærekraftig landbruk for å sikre best mulig kvalitet, god dyrevelferd og mat.

Miljøpartiet De Grønne vil arbeide for en politikk som tar de store globale utfordringene på alvor, men det er i våre egne nærmiljø, våre egne kommuner og vårt eget fylke at vi må bygge grunnlaget for en grønn framtid.

Grønn politikk er mer enn miljøpolitikk. Vi ønsker å ta vare på mangfoldet i naturen. Vi setter pris på mangfoldet blant oss mennesker og vi ønsker et mangfoldig næringsliv og et mangfoldig kulturliv. Vi vil samtidig ha mer fokus på de gode tingene i livet framfor kortsiktig materielt forbruk.

BLI EN DEL AV VÅR FRAMTIDSVISJON. DET ER DIN FRAMTID DET GJELDER.

Regional, areal og kommunepolitikk - vi vil

- » La innbyggerne i kommunene selv få avgjøre om de vil endre kommunestrukturen.
- » Verne all matjord. Vi vil også verne truede arter, økosystemer og naturtyper, blant annet ved å øke støtten til tradisjonelt landbruk og bruk som drives økologisk.
- » Styrke Fylkesmannens innsigelsesmulighet i jordlovsaker.
- » Disponere arealene slik at nye boliger blir bygget langs etablerte kollektivtraser, samt støtte fortetting i planer for en god miljøvennlig by- og bygdeutvikling.
- » Bidra til at nærområdene har både boliger og arbeidsplasser, slik at behovet for arbeidsreiser reduseres. Flest mulig skal ha skole og barnehage i gåavstand.
- » At nye Stavanger Universitet Sykehus (SUS) helst bygges i nåværende område, fordi det er mest ressursvennlig. Mange av de ansatte har bosatt seg i gå eller sykkelavstand. Denne plasseringen er også sentral i forhold til eksisterende bane og motorvei.
- » Beholde lokale sentra med gode tilbud innen akuttmedisin, kultur, helse og omsorg i fylkets ytre områder.

- » At kloakkrenseanlegg, kloakkledningsnett, vannverk og vannledningsnett og strømkabelnett skal være offentlig eid.
- » Fremme urbant landbruk med bl.a. grønne tak, kolonihager og andelsbruk.
- » Fylkeskommunen skal legge til rette for størst mulig grad av åpne programvareløsninger.

Klima og miljø - vi vil

- » Vektlegge energisparing og bruk av fornybar energi.
- » Kartlegge energibruken og mulige ENØK-tiltak i alle offentlige bygg og virksomheter.
- » At alle kommuner i Rogaland skal ha høy grad av materialgjenvinning i avfallsektoren. Det skal også legges til rette for avfallsreducerende tiltak og gjenbruk.
- » Støtte utvikling av biogassanlegg i Rogaland.
- » Vektlegge fylkeskommunens innkjøpspraksis slik at den stimulerer til grønnere innkjøp – selv når det klimavennlige alternativet ikke er billigst.
- » At man i anbudsprosessen legger bedre til rette for at lokalt næringsliv og småskalaprodusenter kan gi tilbud.
- » At det skal stilles strenge krav til bærekraftig og miljøvennlig drift med lave utslipp ved utdeling av konsesjoner.

- » Legge vekt på og arbeide for at natur, miljø og klima prioriteres i den regionale planleggingen.
- » Arbeide for at samfunnet innrettes slik at de bærekraftige og beste alternativene blir valgt for raskest mulig overgang til lavutslippssamfunnet.

Naturvern - vi vil

- » Øke vernet av artsrike områder, truede landskapstyper og truede arter på land, i elver og i sjøen.
- » Beskytte maritime miljø og kystnære fiskestammer ved overgang til lukkede anlegg i oppdrettsnæringen, nekte nye konsesjoner og stramme inn miljøkravene.
- » Verne om allemannsretten og arbeide imot salg av offentlig eid skog og utmark.
- » Verne naturperlen Prekestolen ved å opprette en nasjonalpark som dekker et stort område ved Lysefjorden.
- » Fase ut all bruk av giftstoffer i offentlig sammenheng i forbindelse med bekjemping av såkalt ”ugress”, uønskede insekter og dyr.
- » Modernisere kraftverk og overføringslinjer for å kunne verne resterende vassdrag mot kraftutbygging.
- » Legge kraftlinjer i sjøen fremfor over land der de kommer i konflikt med naturhensyn eller boområder.

- » Sikre gamle deponier, søppelfyllinger og industri for å hindre at giftstoffer ender i innsjøer eller grunnvann.
- » Innføre forbud mot miljøgifter i Rogalands fjorder.
- » Arbeide for streng regulering av motorisert ferdsel i inn-, utmarks- og fjellområder.

Grønn næringsutvikling – vi vil

- » Anvende føre-var-prinsippet for all næringsutvikling for å sikre økologiske bæreevne for fremtidens generasjoner.
- » Legge til rette for grønne næringer basert på fornybar energi, lokale råvarer og miljøvennlig og energieffektiv teknologi.
- » Bidra til en kraftfull offentlig satsing på offshore havvind.
- » Støtte småskala økologisk drevne jord-, hage- og fiskebruk for å gjøre det attraktivt for de som vil inn i disse næringene.
- » Støtte ordninger med andelsjordbruk der innbyggere i bynære strøk kan dyrke sin egen mat i samarbeid med bøndene.
- » Velge lokalprodusert mat i offentlige innkjøp.
- » Arbeide for at TISA-avtalen ikke blir realisert. Denne avtalen vil ta fra norske myndigheter retten til å bestemme over norsk import/eksport.

Samferdsel - vi vil

- » Prioritere sykkel, buss, bane og båt foran bil og flytransport.
- » Revurdere planlegging og utbygging av Rogfast og motorvei over Haukeli.
- » Anvende elektrisk drevne ferger i Rogaland på de fergestrekninger der det er mulig og begynne med a) Lauvik - Oanes og b) Hjelmeland - Nesvik - Skipavik.
- » Utrede framtidens jernbaneløsning mellom Stavanger, Bergen, Haugalandet og Oslo.
- » Gjenåpne Ålgårdbanen og bygge ut dobbeltspor til Egersund
- » Prioritere økt sikkerhet og rassikring på eksisterende veier fremfor kapasitetsøkende vegprosjekter som bl.a. ny firefelts E-39.
- » Sikre en rask overgang fra diesel- til elektrisk drift på alle lokalbusser i Rogaland.
- » Innføre universell utforming av alle offentlige transportmidler.
- » Legge til rette for at sykler kan tas med på tog og buss og at dette skal være gratis.
- » Prioritere utbygging og vedlikehold av sykkelveier, gangveier og sykkelparkering,

- » Prioritere miljøvennlige løsninger ved tildeling av drosjeløyver og kontrakter for kollektivtransport.
- » Gi alle barn en trygg skolevei slik at de kan gå eller sykle til skolen.
- » Bidra til en rask overgang fra en fossil bilpark til nullutslippsbiler. Nye biler i fylkeskommunen skal være nullutslippsbiler. Rogaland fylke må ta et initiativ til en samordnet utbygging av et nettverk med hurtigladestasjoner.

Dyrevern - vi vil

- » Arbeide for at ordningen med dyrepoliti innføres i Rogaland for best mulig dyrevelferd.
- » Avvise alle søknader om pelsfarmer i fylket, samt fase ut økonomisk og praktisk støtte til pelsnæringen med formål om å avvikle denne næringen.
- » Nekte sirkus som bruker ville eller eksotiske dyr å bruke offentlige arealer.
- » Øke støtten til lokale dyrevernonorganisasjoner og bidra til at alle regioner har mottak for hjemløse dyr.
- » Sørge for at dyrevern er et definert ansvarsområde i kommunene i Rogaland.
- » Støtte bøndene med forebyggende tiltak sosialt og økonomisk ved fare for vanskjøtsel av husdyr.

- » Støtte kampanjer for sterilisering, kastrering og ID-merking av kjæledyr.
- » Sikre leveområder for ville dyr i fylket og bygge viltoverganger der mange dyr krysser veien.
- » Støtte tiltak som tar sikte på å øke andelen bie- og humlevennlige planter.
- » Støtte habitatforbedrende tiltak i vassdrag, som planting av trær, bedring av gytemuligheter for fisk og bedre fiskepassasjer samt ha strengere kontroll med giftige utslipp.

Utdanning - vi vil

- » Prioritere elevenes rett til å gå på skole i sitt nærområde.
- » At skolen skal utvikle varierte kunnskaper og ferdigheter og støtte tilbud innen økologi, ikke-voldelig konfliktløsning, dyrevern, etikk og ny, bærekraftig teknologi. Dette vil også bidra til økt trivsel i skolene.
- » Sette formelle krav til alle som skal ansettes som utdannings- og yrkesfaglige rådgivere i videregående skole.
- » Jobbe for at elever på yrkesfag skal få praksis i arbeidslivet allerede første år på videregående skole og legge til rette for alternative veier til fagbrev.
- » Prioritere trivsel og det sosiale arbeidet i de videregående skolene, samt styrke sosiallærer og skolehelsetjenesten.

- » Sikre at undervisningen i fellesfag på yrkesfag tilpasses de ulike yrkesretningene.
- » Sikre nødvendig tilgang på tolker for døve i fylkets videregående skoler.
- » Styrke “Ungt entreprenørskap” i den videregående skolen.
- » Utrede samsvaret mellom fagtilbud og det framtidige behovet for arbeidskraft i ulike sektorer. Skoleeier og samarbeidspartnere i arbeidslivet må forpliktes til å skaffe antallet lærlingeplasser til å oppfylle dette. Det skal innføres økonomiske stimulerings tiltak for å få fortgang i dette arbeidet.
- » Stille krav om at bedrifter som deltar i fylkeskommunale anbud skal være opplæringsbedrifter, og ha lærlinger på det aktuelle prosjektet
- » Jobbe for at elever med spesielle behov lettere får læreplass i bedrift ved å øke tilskuddet til bedriften.

Folkehelse - vi vil

- » Støtte kommunale tiltak som forebygger sykdommer, rusmiddelmissbruk og psykiske lidelser slik at vi får en opplevelse av en trygg, respektfull og kvalitetssikret behandling fra det offentlige hjelpeapparat.
- » Øke andelen økologisk mat til 50% (Debio-sølvmerke) i offentlige kantiner, samt øke andelen vegetarisk mat blant annet ved å innføre kjøttfrie dager.

- » Unngå at sukkerbasert mat og drikke selges eller serveres i den videregående skolen og ellers i fylkeskommunal sammenheng.
- » Legge til rette for mer fysisk aktivitet i videregående skole.
- » Prioritere opplysning og kampanjer mot rusmisbruk i den videregående skolen.
- » Påse at kommunene har velfungerende handlingsplaner for forebygging av vold i nære relasjoner inkludert et bedre ettervern.
- » Legge til rette for gratis lavterskeltilbud med tilgang til kommunepsykolog.

Kultur – vi vil

- » Ta vare på og verne våre viktigste kulturminner og øke tilskuddene til verneverdige boliger.
- » Støtte kommunale tiltak for kulturarrangementer og synliggjøring av det flerkulturelle og flerreligiøse Norge
- » Støtte kommunal satsing på frivillig arbeid gjennom lokale lag og organisasjoner.
- » Bidra til at fylket får flere arenaer og møteplasser for kunst, kultur og internasjonal kulturutveksling.
- » Opprettholde og øke støtte til profesjonell kunst, film og media, og stimulere til mer innovativt kunstnerisk og originalt arbeid regionalt.

**miljøpartiet
de grønne**

rogaland

Trykt på 100 % resirkulert papir

**TENK
NYTT
STEM
GRØNT**

MELD DEG INN PÅ [MDG.NO](https://mdg.no)

Vil du lese mer? Gå inn på rogaland.mdg.no

Følg oss på Facebook fb.com/RogalandMDG